

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Кафедра терапевтичної стоматології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків

Інна АНДРУШКО

« 28 » серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни ОК 8

СУЧАСНА СТОМАТОЛОГІЯ

підготовки доктора філософії

на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

галузі знань 22 Охорона здоров'я

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 221 Стоматологія

(шифр і назва спеціальності)

2024 рік

Робоча програма з дисципліни «Сучасна стоматологія» підготовки фахівців
третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
« 26 » серпня 2024 року 21 с.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Наталія ГАДЖУЛА, доцент ЗВО, к.мед.н.

Марія ШІНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА, завідувач кафедри терапевтичної
стоматології, професор, д.мед.н.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри _____ терапевтичної стоматології
Протокол від “ 26 ” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри _____ терапевтичної стоматології

Доктор медичних наук, професор Марія ШІНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

“ 26 ” серпня 2024 року

Схвалено методичною радою стоматологічних дисциплін Вінницького національного
медичного університету ім. М.І. Пирогова за напрямом підготовки третього (освітньо-
наукового) рівня вищої освіти у галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
« 27 » серпня 2024 року Протокол № 1

Протокол від “ 27 ” серпня 2024 року № 1

“ 27 ” серпня 2024 року

Голова професор Сергій ШУВАЛОВ

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Сучасна стоматологія» складена відповідно до освітньо-наукової програми (ОНП) Стоматологія (2023), третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 221 Стоматологія, введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України № 1023 від 15.11.2022 р.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма дисципліни «Сучасна стоматологія» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України, вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, навчального плану підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 221 Стоматологія у ВНМУ ім. М.І. Пирогова, Закону України «Про вищу освіту» (2014), Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія», затвердженого наказом МОН України №1023 від 15 листопада 2022 року.

Дисципліна є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми циклу професійної підготовки здобувачів ступеня доктора філософії, розрахована на 2,5 кредити ЄКТС, які здобувачі освіти засвоюють протягом першого року навчання у 1-2 семестрах.

Основним фокусом програми є отримання знань з дисципліни «Сучасна стоматологія» про сучасні досягнення стоматології, актуальні підходи до профілактики, діагностики та лікування стоматологічних захворювань, необхідних для професійної та дослідницько-інноваційної діяльності.

Предметним напрямком програми є вивчення сучасних методів профілактики, діагностики та лікування патологічних станів у стоматології, новітніх технологій і підходів до їх застосування в клінічній практиці. Програма орієнтована на поглиблення професійних знань, формування здатності критично аналізувати сучасні наукові дані, оцінювати ефективність і обґрунтованість клінічних підходів, планувати та виконувати оригінальні наукові дослідження, одержувати науково обґрунтовані результати й упроваджувати їх у стоматологічну практику. Вона також спрямована на формування компетентностей, необхідних для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у професійній та/або дослідницько-інноваційній діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності й проведення досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення (Закон України «Про вищу освіту», 2014).

Робоча програма складена на основі:

освітньо-наукової програми «Стоматологія» (2023) підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 221 Стоматологія у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова;
навчального плану спеціальності 221 «Стоматологія» на 2023-2027 навчальний рік;
положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова.

1. Опис навчальної дисципліни

Програма дисципліни «Сучасна стоматологія» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України відповідно до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота.

Поточна навчальна діяльність аспірантів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями. Рівень підготовки аспірантів визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних задач їх трактуванні та оцінці їх результатів, контролю практичних навичок.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється після її завершення у формі заліку згідно з навчальним планом для спеціальності 221 «Стоматологія».

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем стоматології, застосування методології наукової та педагогічно-організаційної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення (Закон України «Про вищу освіту», 2014; Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 221 Стоматологія, (2022)).

Аспіранту винесені питання на формування понять, принципів, концепцій, що стосуються органів і тканин щелепно-лищевої ділянки людини та його впливу на організм людини, їх використання для пояснення фактів та прогнозування результатів наукових досліджень у сфері стоматології.

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова, цикл професійної підготовки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є профілактика, діагностика та лікування патологічних станів у стоматології.

Міждисциплінарні зв'язки: відповідно до навчального плану, вивчення навчальної дисципліни «Сучасна стоматологія» здійснюється, коли аспірантом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін на II рівні вищої освіти, а також дисциплін: Історія філософії, як методологічна основа розвитку науки та цивілізації, Англійська мова у науково-медичному спілкуванні, Публікаційна активність та наукометричні бази даних, Медична етика та деонтологія, Мова сучасного наукового тексту, Академічна доброчесність, Біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень, з якими інтегрується програма сучасної стоматології. У свою чергу, дисципліна «Сучасна стоматологія» формує засади поглибленого вивчення аспірантом наступних спеціалізованих дисциплін – Терапевтична стоматологія, Хірургічна стоматологія, Стоматологія дитячого віку, Ортопедична стоматологія, а також вибіркової дисципліни зі спеціальності – Цифрові технології в стоматології.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

2.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Сучасна стоматологія» є здобуття аспірантами знань, навичок та вмінь у сфері захворювань щелепно-лищевої ділянки, достатніх для виконання оригінального наукового дослідження, отримання нових фактів та їх впровадження у практичну медицину та інші сфери життя.

2.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Сучасна стоматологія» є формування системи знань, професійних умінь і навичок, необхідних для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій.

2.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового)

рівня галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 221 Стоматологія, освітньої програми «Стоматологія» (2023)).

Згідно з вимогами ОНП третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 221 Стоматологія дисципліна “Сучасна стоматологія” забезпечує набуття аспірантами наступних програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми стоматології і дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК05. Здатність до підвищення професійної кваліфікації.

ЗК06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини і можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях.

СК02. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері стоматології та дотичні до них міждисциплінарні проекти.

СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.

СК06. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань.

СК09. Володіння сучасними методами наукового дослідження.

СК10. Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Сучасна стоматологія як навчальна дисципліна закладає фундамент для формування в подальшому інтегративних кінцевих програмних результатів навчання згідно з освітньо-науковою програмою третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 221 Стоматологія, освітньої програми «Стоматологія» (2023), а саме:

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, статистичного аналізу даних, наявні літературні дані.

РН06. Застосовувати загальні принципи та методи досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології.

РН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини.

РН09. Планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GCP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань.

РН10. Розробляти та досліджувати моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері стоматології та у дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН11. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство.

Очікувані результати навчання з дисципліни «Сучасна стоматологія»:

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Сучасна стоматологія» здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти повинен:

1. Аналізувати сучасні наукові дані щодо етіології, патогенезу, діагностики, профілактики та лікування стоматологічних захворювань.
2. Інтерпретувати результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень і використовувати їх для обґрунтування діагностичних та лікувальних рішень.
3. Оцінювати ефективність, безпечність і доказовість сучасних методів діагностики та лікування стоматологічних захворювань.
4. Обґрунтовувати вибір оптимальної тактики ведення пацієнтів зі стоматологічною патологією відповідно до сучасних клінічних рекомендацій і принципів доказової медицини.
5. Здійснювати критичний аналіз наукових публікацій, порівнювати результати досліджень та визначати невирішені наукові проблеми у сфері стоматології.
6. Розробляти та обґрунтовувати дизайн наукового дослідження, визначати його мету, завдання, методи та очікувані результати з урахуванням принципів академічної доброчесності й біоетики.
7. Узагальнювати та презентувати результати наукової діяльності, формулювати аргументовані висновки та обґрунтовувати можливості їх практичного застосування у стоматології.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма вивчення дисципліни структурована на 1 модуль. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 75 годин 2,5 кредити ЄКТС.

Опис навчального плану з дисципліни

	Кількість годин					
	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних		СР	Рік навчання	Вид контролю
		Лекції	Практичних			
Модуль №1 «Сучасна стоматологія»	75 годин/ 2,5 кредити	12	38	25	1-й	ПК-Залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження – 67%, СР – 33%.

Модуль 1. Сучасна стоматологія

Тема 1. Методи діагностики каріозних і некаріозних уражень твердих тканин зубів (клінічні, інструментальні, цифрові). Диференційна діагностика, принципи профілактики та лікування. Планування комплексного лікування пацієнтів із множинними некаріозними ураженнями (клінічний розбір складних випадків).

Тема 2. Сучасні підходи до відновлення твердих тканин зубів: мінімально інвазивне препарування, біоміметичні методи реставрації, адгезивні протоколи та вибір реставраційних матеріалів. Взаємодія терапевтичного й ортопедичного етапів відновлення зубів.

Тема 3. Естетична стоматологія: цифрове моделювання посмішки (DSD), визначення кольору зубів, художня реставрація фронтальної та бокової груп зубів, вініри. Сучасні реставраційні техніки та матеріали. Міждисциплінарне планування естетичної реабілітації за участю терапевтичного й ортопедичного стоматолога.

Тема 4. Діагностика та лікування пульпіту: диференційна діагностика, оцінювання стану пульпи, біологічні методи лікування та збереження її життєздатності, сучасні біокерамічні матеріали. Показання до ендодонтичного лікування з урахуванням подальшого відновлення зуба.

Тема 5. Діагностика апікального періодонтиту: клінічні та рентгенологічні методи, конусно-променева комп'ютерна томографія, мікро-КТ та лабораторні методи в наукових дослідженнях. Взаємодія ендодонтичного й хірургічного етапів лікування за відповідними показаннями.

Тема 6. Сучасні технології в ендодонтії: інструментальна та медикаментозна обробка кореневих каналів, активація іригаційних розчинів, лазерні технології, сучасні методи obturaції. Повторне ендодонтичне лікування та ендодонтична мікрохірургія. Аналіз складних клінічних випадків і міждисциплінарний вибір тактики лікування.

Тема 7. Класифікація захворювань пародонта (AAP/EFP 2017). Сучасні методи обстеження, діагностики та раннього виявлення пародонтиту. Оцінювання факторів ризику й планування лікування з урахуванням ортопедичної реабілітації пацієнтів.

Тема 8. Пародонтит і системні захворювання: взаємозв'язок із соматичною патологією, особливості клінічного перебігу та міждисциплінарні підходи до лікування за участю лікарів суміжних спеціальностей.

Тема 9. Фармакотерапія в терапевтичній стоматології та пародонтології: обґрунтований вибір лікарських засобів, оцінювання взаємодій і ризиків медикаментозної терапії, ведення пацієнтів із супутньою патологією та поліпрагмазією. Діагностика й лікування ендодонтичних уражень із визначенням показань до хірургічного втручання.

Тема 10. Сучасні регенеративні та хірургічні методи лікування захворювань пародонта: біоматеріали, PRF/PRP, показання до застосування та оцінювання результатів лікування. Планування хірургічного й ортопедичного етапів комплексної реабілітації.

Тема 11. Міждисциплінарне планування лікування пацієнтів із захворюваннями пародонта. Поєднання пародонтологічного, ортопедичного та ортодонтичного лікування, оклюзійна корекція, шинування та підтримувальна пародонтологічна терапія.

Тема 12. Фізіотерапевтичні методи в стоматології: лазерна та фотодинамічна терапія, Vector-терапія, плазмотерапія. Показання, обмеження та оцінювання доказовості застосування в терапевтичній, хірургічній і пародонтологічній практиці.

Тема 13. Інфекційні, травматичні, мікотичні та ерозивно-виразкові ураження слизової оболонки порожнини рота: етіологія, клінічні прояви, диференційна діагностика, лабораторні методи та сучасні підходи до лікування. Особливості діагностики й лікування у дітей.

Тема 14. Зміни слизової оболонки порожнини рота при системних та аутоімунних захворюваннях. Диференційна діагностика, лабораторні методи обстеження, особливості лікування пацієнтів із супутньою патологією та поліпрагмазією, у тому числі в дитячому віці.

Тема 15. Невідкладні стани в стоматології: причини виникнення, клінічні прояви, діагностика, алгоритми надання невідкладної допомоги та профілактика ускладнень у дорослих і дітей.

Тема 16. Захворювання губ і язика. Потенційно злякисні ураження слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ: клінічні ознаки, диференційна діагностика, цитологічні, гістологічні та імуногістохімічні методи дослідження, сучасні підходи до раннього виявлення патологічних змін. Взаємодія терапевтичного та хірургічного стоматолога під час діагностики й визначення тактики лікування.

Тема 17. Лабораторні методи в стоматологічних дослідженнях: мікробіологічні, біохімічні та імунологічні дослідження, аналіз слини й біологічних маркерів. Можливості застосування лабораторних методів у клінічній практиці та наукових дослідженнях у різних стоматологічних спеціальностях.

Тема 18. Цифрові технології в діагностиці та плануванні стоматологічного лікування: внутрішньоротове сканування, цифрова фотографія, 3D-візуалізація, КПКТ, CAD/CAM, 3D-друк. Застосування спеціалізованого програмного забезпечення в терапевтичній, хірургічній, ортопедичній та дитячій стоматології.

Тема 19. Впровадження результатів наукових досліджень у стоматологічну практику: принципи доказової медицини, критичне оцінювання наукових публікацій, аналіз ефективності та безпеки сучасних методів діагностики й лікування. Міждисциплінарний підхід до планування комплексної стоматологічної допомоги дорослим і дітям.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		Лекції	Практичні заняття	СР
1	2	3	4	5
Модуль 1 «Сучасна стоматологія»				
Тема 1. Методи діагностики каріозних і некаріозних уражень твердих тканин зубів (клінічні, інструментальні, цифрові). Диференційна діагностика, принципи профілактики та лікування. Планування комплексного лікування пацієнтів із множинними некаріозними ураженнями (клінічний розбір складних випадків). <i>СР 1. Каріозні та некаріозні ураження твердих тканин зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи профілактики та лікування. Особливості ведення дітей і планування комплексного лікування.</i>	5	1	2	2
Тема 2. Сучасні підходи до відновлення твердих тканин зубів: мінімально інвазивне препарування, біоміметичні методи реставрації, адгезивні протоколи та вибір реставраційних матеріалів. Взаємодія терапевтичного й ортопедичного етапів відновлення зубів. <i>СР 2. Новітні методи реставрації твердих тканин зуба. Біоміметична стоматологія як міждисциплінарний напрям: сучасні наукові</i>	5	1	2	2

<i>підходи, взаємозв'язок терапевтичних та ортопедичних методів відновлення зубів.</i>				
Тема 3. Естетична стоматологія: цифрове моделювання посмішки (DSD), визначення кольору зубів, художня реставрація фронтальної та бокової груп зубів, вініри. Сучасні реставраційні техніки та матеріали. Міждисциплінарне планування естетичної реабілітації за участю терапевтичного й ортопедичного стоматолога.	3	1	2	-
Тема 4. Діагностика та лікування пульпіту: диференційна діагностика, оцінювання стану пульпи, біологічні методи лікування та збереження її життєздатності, сучасні біокерамічні матеріали. Показання до ендодонтичного лікування з урахуванням подальшого відновлення зуба. <i>СР 3. Пульпіт: сучасні уявлення про патогенез, роль мікробної біоплівки та імунологічні аспекти. Біологічні методи лікування в дорослих і дітей.</i>	5	1	2	2
Тема 5. Діагностика апікального періодонтиту: клінічні та рентгенологічні методи, конусно-променева комп'ютерна томографія, мікро-КТ та лабораторні методи в наукових дослідженнях. Взаємодія ендодонтичного й хірургічного етапів лікування за відповідними показаннями. <i>СР 4. Періодонтит: патофізіологія, сучасні діагностичні та терапевтичні підходи, показання до хірургічного втручання та міждисциплінарного лікування.</i>	4	-	2	2
Тема 6. Сучасні технології в ендодонтії: інструментальна та медикаментозна обробка кореневих каналів, активація іригаційних розчинів, лазерні технології, сучасні методи obturaції. Повторне ендодонтичне лікування та ендодонтична мікрохірургія. Аналіз складних клінічних випадків і міждисциплінарний вибір тактики лікування. <i>СР 5. Сучасні технології в ендодонтичному лікуванні: інструментальна та медикаментозна обробка кореневих каналів, іригаційні системи, лазерні технології. Взаємозв'язок ендодонтичного лікування з подальшим ортопедичним відновленням зубів.</i>	4	-	2	2
Тема 7. Класифікація захворювань пародонта (AAP/EFP 2017). Сучасні методи обстеження, діагностики та раннього виявлення пародонтиту. Оцінювання факторів ризику й планування лікування з урахуванням ортопедичної реабілітації пацієнтів.	5	1	2	2

<i>СР 6. Роль мікробіому порожнини рота в розвитку стоматологічних хвороб: дані метагеноміки.</i>				
Тема 8. Пародонтит і системні захворювання: взаємозв'язок із соматичною патологією, особливості клінічного перебігу та міждисциплінарні підходи до лікування за участю лікарів суміжних спеціальностей. <i>СР 7. Сучасні підходи до діагностики та лікування пародонтиту. Взаємозв'язок пародонтологічного, хірургічного та ортопедичного етапів лікування.</i>	5	1	2	2
Тема 9. Фармакотерапія в терапевтичній стоматології та пародонтології: обґрунтований вибір лікарських засобів, оцінювання взаємодій і ризиків медикаментозної терапії, ведення пацієнтів із супутньою патологією та поліпрагмазією. Діагностика й лікування ендодонтологічних уражень із визначенням показань до хірургічного втручання.	2	-	2	-
Тема 10. Сучасні регенеративні та хірургічні методи лікування захворювань пародонта: біоматеріали, PRF/PRP, показання до застосування та оцінювання результатів лікування. Планування хірургічного й ортопедичного етапів комплексної реабілітації.	2	-	2	-
Тема 11. Міждисциплінарне планування лікування пацієнтів із захворюваннями пародонта. Поєднання пародонтологічного, ортопедичного та ортодонтічного лікування, оклюзійна корекція, шинування та підтримувальна пародонтологічна терапія.	2	-	2	-
Тема 12. Фізіотерапевтичні методи в стоматології: лазерна та фотодинамічна терапія, Vector-терапія, плазмотерапія. Показання, обмеження та оцінювання доказовості застосування в терапевтичній, хірургічній і пародонтологічній практиці. <i>СР 8. Лазерні технології в стоматології: застосування в терапевтичній, хірургічній та пародонтологічній практиці.</i>	3	-	2	1
Тема 13. Аутоінфекційні, травматичні, мікотичні та ерозивно-виразкові ураження слизової оболонки порожнини рота: етіологія, клінічні прояви, диференційна діагностика, лабораторні методи та сучасні підходи до лікування. Особливості діагностики й лікування у дітей. <i>СР 9. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: діагностичні алгоритми та</i>	6	2	2	2

<i>сучасні методи терапії. Особливості клінічних проявів і лікування в дитячому віці.</i>				
Тема 14. Зміни слизової оболонки порожнини рота при системних та аутоімунних захворюваннях. Диференційна діагностика, лабораторні методи обстеження, особливості лікування пацієнтів із супутньою патологією та поліпрагмазією, у тому числі в дитячому віці.	3	1	2	-
Тема 15. Невідкладні стани в стоматології: причини виникнення, клінічні прояви, діагностика, алгоритми надання невідкладної допомоги та профілактика ускладнень у дорослих і дітей. <i>СР 10. Міждисциплінарні аспекти лікування пацієнтів із супутньою соматичною патологією та роль міждисциплінарної команди у стоматології. Невідкладні стани в стоматології: клінічні алгоритми в дорослих і дітей.</i>	5	1	2	2
Тема 16. Захворювання губ і язика. Потенційно зл�якісні ураження слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ: клінічні ознаки, диференційна діагностика, цитологічні, гістологічні та імуногістохімічні методи дослідження, сучасні підходи до раннього виявлення патологічних змін. Взаємодія терапевтичного та хірургічного стоматолога під час діагностики й визначення тактики лікування. <i>СР 11. Передракові стани та онкопатологія слизової оболонки порожнини рота й червоної кайми губ: рідинна біопсія (liquid biopsy) та інші методи ранньої діагностики. Взаємодія лікаря-стоматолога терапевтичного та хірургічного профілю під час діагностики та визначення тактики лікування.</i>	6	2	2	2
Тема 17. Лабораторні методи в стоматологічних дослідженнях: мікробіологічні, біохімічні та імунологічні дослідження, аналіз слини й біологічних маркерів. Можливості застосування лабораторних методів у клінічній практиці та наукових дослідженнях у різних стоматологічних спеціальностях.	2	-	2	-
Тема 18. Цифрові технології в діагностиці та плануванні стоматологічного лікування: внутрішньоротове сканування, цифрова фотографія, 3D-візуалізація, КПКТ, CAD/CAM, 3D-друк. Застосування спеціалізованого програмного забезпечення в	4	-	2	2

терапевтичній, хірургічній, ортопедичній та дитячій стоматології. <i>СР 12. Цифрова стоматологія: інтеграція CAD/CAM технологій, 3D-друку, цифрового моделювання та навігаційних технологій у терапевтичній, хірургічній, ортопедичній і дитячій стоматології.</i>				
Тема 19. Впровадження результатів наукових досліджень у стоматологічну практику: принципи доказової медицини, критичне оцінювання наукових публікацій, аналіз ефективності та безпеки сучасних методів діагностики й лікування. Міждисциплінарний підхід до планування комплексної стоматологічної допомоги дорослим і дітям. <i>СР 13. Міжнародні клінічні рекомендації (EFP, ESE, AAE, NICE), методологія клінічних досліджень, принципи доказової медицини, біоетика та академічна доброчесність.</i>	4	-	2	2
Разом за дисципліну	75	12	38	25

Аудиторне навантаження – 67%, СР – 33%.

5. Тематичний план лекцій

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1.	Особливості клініко-лабораторного обстеження, диференційна діагностика захворювань твердих тканин зубів та ендодонта. Сучасні методи лікування та профілактики. Цифрові методи діагностики та оцінювання стану твердих тканин зубів.	2
2.	Художня реставрація фронтальної та бокової групи зубів. Комп'ютерне моделювання посмішки. Вініри в стоматології. Сучасні реставраційні техніки: біоміметична, біламінарна та стратифікаційна. Переваги та недоліки. Вибір матеріалу для проведення високоестетичних художніх реставрацій прямим методом. Цифрове планування естетичної реставрації.	2
3.	Методи обстеження пародонтологічних хворих. Сучасні методи діагностики та лікування захворювань пародонту. Ранній скринінг захворювань пародонту. Діагностика Florida Probe – комп'ютерна система діагностики пародонтиту. Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта, конусно-променева комп'ютерна томографія, аналіз ортопантограм. Профілактика хвороб пародонту. Цифрові методи оцінювання стану тканин пародонту.	2
4.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика аутоінфекційних захворювань, травматичних та мікотичних уражень слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лабораторної та молекулярної діагностики.	2

5.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при соматичних захворюваннях, алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях. Тактика лікаря-стоматолога. Сучасні лабораторні та цифрові методи діагностики.	2
6.	Новітні технології у диференційній діагностиці захворювань губ та язика. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація. Цифрова візуалізація та сучасні методи раннього виявлення патологічних змін.	2
	Разом	12

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	Методи діагностики каріозних і некаріозних уражень твердих тканин зубів (клінічні, інструментальні, цифрові). Диференційна діагностика, принципи профілактики та лікування. Планування комплексного лікування пацієнтів із множинними некаріозними ураженнями (клінічний розбір складних випадків).	2
2.	Сучасні підходи до відновлення твердих тканин зубів: мінімально інвазивне препарування, біоміметичні методи реставрації, адгезивні протоколи та вибір реставраційних матеріалів. Взаємодія терапевтичного й ортопедичного етапів відновлення зубів.	2
3.	Естетична стоматологія: цифрове моделювання посмішки (DSD), визначення кольору зубів, художня реставрація фронтальної та бокової груп зубів, вініри. Сучасні реставраційні техніки та матеріали. Міждисциплінарне планування естетичної реабілітації за участю терапевтичного й ортопедичного стоматолога.	2
4.	Діагностика та лікування пульпіту: диференційна діагностика, оцінювання стану пульпи, біологічні методи лікування та збереження її життєздатності, сучасні біокерамічні матеріали. Показання до ендодонтичного лікування з урахуванням подальшого відновлення зуба.	2
5.	Діагностика апікального періодонтиту: клінічні та рентгенологічні методи, конусно-променева комп'ютерна томографія, мікро-КТ та лабораторні методи в наукових дослідженнях. Взаємодія ендодонтичного й хірургічного етапів лікування за відповідними показаннями.	2
6.	Сучасні технології в ендодонтії: інструментальна та медикаментозна обробка кореневих каналів, активація іригаційних розчинів, лазерні технології, сучасні методи obturaції. Повторне ендодонтичне лікування та ендодонтична мікрохірургія. Аналіз складних клінічних випадків і міждисциплінарний вибір тактики лікування.	2
7.	Класифікація захворювань пародонта (AAP/EFP 2017). Сучасні методи обстеження, діагностики та раннього виявлення пародонтиту. Оцінювання факторів ризику й планування лікування з урахуванням ортопедичної реабілітації пацієнтів.	2
8.	Пародонтит і системні захворювання: взаємозв'язок із соматичною патологією, особливості клінічного перебігу та міждисциплінарні підходи до лікування за участю лікарів суміжних спеціальностей.	2
9.	Фармакотерапія в терапевтичній стоматології та пародонтології: обґрунтований вибір лікарських засобів, оцінювання взаємодій і ризиків	2

	медикаментозної терапії, ведення пацієнтів із супутньою патологією та поліпрагмазією. Діагностика й лікування ендо-періодонтальних уражень із визначенням показань до хірургічного втручання.	
10.	Сучасні регенеративні та хірургічні методи лікування захворювань пародонта: біоматеріали, PRF/PRP, показання до застосування та оцінювання результатів лікування. Планування хірургічного й ортопедичного етапів комплексної реабілітації.	2
11.	Міждисциплінарне планування лікування пацієнтів із захворюваннями пародонта. Поєднання пародонтологічного, ортопедичного та ортодонтичного лікування, оклюзійна корекція, шинування та підтримувальна пародонтологічна терапія.	2
12.	Фізіотерапевтичні методи в стоматології: лазерна та фотодинамічна терапія, Vector-терапія, плазмотерапія. Показання, обмеження та оцінювання доказовості застосування в терапевтичній, хірургічній і пародонтологічній практиці.	2
13.	Інфекційні, травматичні, мікотичні та ерозивно-виразкові ураження слизової оболонки порожнини рота: етіологія, клінічні прояви, диференційна діагностика, лабораторні методи та сучасні підходи до лікування. Особливості діагностики й лікування у дітей.	2
14.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при системних та аутоімунних захворюваннях. Диференційна діагностика, лабораторні методи обстеження, особливості лікування пацієнтів із супутньою патологією та поліпрагмазією, у тому числі в дитячому віці.	2
15.	Невідкладні стани в стоматології: причини виникнення, клінічні прояви, діагностика, алгоритми надання невідкладної допомоги та профілактика ускладнень у дорослих і дітей.	2
16.	Захворювання губ і язика. Потенційно злоякісні ураження слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ: клінічні ознаки, диференційна діагностика, цитологічні, гістологічні та імуногістохімічні методи дослідження, сучасні підходи до раннього виявлення патологічних змін. Взаємодія терапевтичного та хірургічного стоматолога під час діагностики й визначення тактики лікування.	2
17.	Лабораторні методи в стоматологічних дослідженнях: мікробіологічні, біохімічні та імунологічні дослідження, аналіз слини й біологічних маркерів. Можливості застосування лабораторних методів у клінічній практиці та наукових дослідженнях у різних стоматологічних спеціальностях.	2
18.	Цифрові технології в діагностиці та плануванні стоматологічного лікування: внутрішньоротове сканування, цифрова фотографія, 3D-візуалізація, КПКТ, CAD/CAM, 3D-друк. Застосування спеціалізованого програмного забезпечення в терапевтичній, хірургічній, ортопедичній та дитячій стоматології.	2
19.	Впровадження результатів наукових досліджень у стоматологічну практику: принципи доказової медицини, критичне оцінювання наукових публікацій, аналіз ефективності та безпеки сучасних методів діагностики й лікування. Міждисциплінарний підхід до планування комплексної стоматологічної допомоги дорослим і дітям.	2
	Разом	38

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Тема заняття	К-ть годин
Модуль 1. «Сучасна стоматологія»		
Опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять		
1.	Каріозні та некаріозні ураження твердих тканин зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи профілактики та лікування. Особливості ведення дітей і планування комплексного лікування.	2
2.	Новітні методи реставрації твердих тканин зуба. Біоміметична стоматологія як міждисциплінарний напрям: сучасні наукові підходи, взаємозв'язок терапевтичних та ортопедичних методів відновлення зубів.	2
3.	Пульпіт: сучасні уявлення про патогенез, роль мікробної біоплівки та імунологічні аспекти. Біологічні методи лікування в дорослих і дітей.	2
4.	Періодонтит: патофізіологія, сучасні діагностичні та терапевтичні підходи, показання до хірургічного втручання та міждисциплінарного лікування.	2
5.	Сучасні технології в ендодонтичному лікуванні: інструментальна та медикаментозна обробка кореневих каналів, іригаційні системи, лазерні технології. Взаємозв'язок ендодонтичного лікування з подальшим ортопедичним відновленням зубів.	2
6.	Роль мікробіому порожнини рота в розвитку стоматологічних хвороб: дані метагеноміки.	2
7.	Сучасні підходи до діагностики та лікування пародонтиту. Взаємозв'язок пародонтологічного, хірургічного та ортопедичного етапів лікування.	2
8.	Лазерні технології в стоматології: застосування в терапевтичній, хірургічній та пародонтологічній практиці.	1
9.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота: діагностичні алгоритми та сучасні методи терапії. Особливості клінічних проявів і лікування в дитячому віці.	2
10.	Міждисциплінарні аспекти лікування пацієнтів із супутньою соматичною патологією та роль міждисциплінарної команди у стоматології. Невідкладні стани в стоматології: клінічні алгоритми в дорослих і дітей.	2
11.	Передракові стани та онкопатологія слизової оболонки порожнини рота й червоної кайми губ: рідинна біопсія (liquid biopsy) та інші методи ранньої діагностики. Взаємодія лікаря-стоматолога терапевтичного та хірургічного профілю під час діагностики та визначення тактики лікування.	2
12.	Цифрова стоматологія: інтеграція CAD/CAM технологій, 3D-друку, цифрового моделювання та навігаційних технологій у терапевтичній, хірургічній, ортопедичній і дитячій стоматології.	2
13.	Міжнародні клінічні рекомендації (EFP, ESE, AAE, NICE), методологія клінічних досліджень, принципи доказової медицини, біоетика та академічна доброчесність.	2
Разом		25

8. Індивідуальні завдання: підготовка доповідей до участі у наукових заходах, реферативних конференціях, тренінгах. Наукове практичне дослідження або огляд наукової літератури з актуальних проблем стоматології, написання тез доповідей або статей за результатами роботи, участь у клінічних розборах, науково-практичних конференціях, засіданнях, засвоєння ключових методів діагностики, засвоєння основних принципів надання стоматологічної допомоги. Оцінювання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань здійснюється відповідно до критеріїв, визначених у розділі 13 цієї робочої програми. Результати виконання завдань враховуються в межах поточного контролю без перевищення максимальної кількості балів, установлені чинною системою оцінювання.

9. Завдання для самостійної роботи: самостійна робота включає теоретичну підготовку до практичних занять, опанування практичними навичками відповідно до теми та практичній меті, самостійне здобуття знань за темами, які не входять до плану аудиторних занять, аналіз та узагальнення інформації при підготовці до підсумкових занять з модулів дисципліни та підсумкового контролю з дисципліни.

1. Опрацювання практичних навичок з тем, які не входять до плану аудиторних занять.
2. Опанування навичок з інноваційних технологій в стоматології.
3. Підготовка та проведення клінічних розборів тематичних пацієнтів.
4. Моделювання клінічних / експериментальних тематичних ситуацій.
5. Підготовка презентацій для інформативних повідомлень з актуальних питань дисципліни на практичних заняттях.

10. Форма та методи навчання:

Форма навчання: очна (денна, вечірня), заочна. В умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану (особливого періоду) форма здобуття освіти встановлюється згідно рішень органів виконавчої влади, ВЦА, місцевого органу управління освіти та Вінницького національного медичного університету для створення безпечного освітнього середовища.

Методи навчання, спрямовані на активне навчання, критичний аналіз та інтеграцію знань:

1. Інтерактивні та проблемно-орієнтовані методи. Case Study складних клінічних випадків та за умов мультиморбідності. Проблемно-орієнтоване навчання: формулювання клінічних та наукових проблем, які вирішуються з використанням доказової бази. Семінари-дискусії: аналіз та критична оцінка останніх публікацій у провідних рецензованих медичних журналах.

2. Дослідницько-орієнтовані методи: розробка дизайну дослідження відповідно до наукового інтересу здобувача. Пошук, відбір статей та синтез доказів відповідно до теми заняття.

3. Гостьові лекції/вебінари: залучення фахівців-практиків та вчених, які представляють інноваційні методи в стоматології.

Засоби навчання, спрямовані на активне навчання, критичний аналіз та інтеграцію знань:

1. Платформи для організації навчання (Microsoft Teams): розміщення клінічних кейсів, презентацій тощо. Системи відеоконференцій (Zoom, MS Teams).

2. Електронні бібліотеки й клінічні ресурси (PubMed, Scopus, Web of Science, Cochrane Library, NEJM Clinical Case). Клінічні довідники та протокольні ресурси: UpToDate, BMJ Best Practice, Medscape, національні протоколи МОЗ. Електронна бібліотека ВНМУ.

3. Цифрова клінічна діагностика та візуалізація: перегляд медичних зображень у форматі DICOM (КТ/МРТ, рентгенограми).

4. Віртуальні пацієнти / сценарії для відпрацювання клінічного мислення та тактики ведення (Body Interact)

5. Інструменти для наукової роботи (SPSS, Excel): аналіз результатів клінічних та експериментальних досліджень. Бібліографічні менеджери: Mendeley, Zotero, EndNote – оформлення посилань, робота з літературою.

6. Платформи для наукометрії: профілі ORCID, Google Scholar, ResearchGate, Scopus Author ID – для роботи над публікаційним профілем.

7. Цифрові інструменти комунікації й зворотного зв'язку: інтерактивні сервіси (Mentimeter, Slido, Kahoot): експрес-тестування, обговорення клінічних рішень, анонімний фідбек.

11. Методи контролю та критерії оцінювання:

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до цілей і завдань теми та спрямований на оцінювання рівня сформованості клініко-аналітичних, дослідницьких і професійно-комунікативних компетентностей здобувачів.

У межах поточного контролю застосовуються такі методи:

- тестування та письмове/усне опитування з акцентом на аналіз клінічних ситуацій;
- розв'язання проблемно-орієнтованих завдань, що передбачають обґрунтування клінічних рішень на основі доказової медицини;
- контроль і експертна оцінка практичних навичок, зокрема інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних досліджень;
- аналіз клінічних кейсів із формуванням аргументованих клініко-наукових висновків.

Оцінювання результатів поточного контролю здійснюється за традиційною чотирибальною шкалою відповідно до чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова.

12. Форма підсумкового контролю успішності навчання: підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

13. Форма поточного контролю успішності навчання: Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей кожної теми з використанням індивідуального опитування, фронтального опитування, співбесіди; методів письмового контролю: письмового тестування; підсумкового письмового тестування, повідомлення, кейсів, проєктів, аналіз клінічних ситуацій; методів самоконтролю: самоаналізу та інших методів (див. п.11). Оцінка з дисципліни визначається за результатами поточної навчальної діяльності аспіранта із всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у 200-бальну шкалу.

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» (90–100% правильних відповідей) виставляється здобувачу вищої освіти, який демонструє глибокі, системні та всебічні знання навчального матеріалу, вільно володіє сучасною стоматологічною термінологією, критично аналізує наукові дані, обґрунтовує клінічні рішення з позицій доказової медицини, самостійно формулює висновки та застосовує набуті знання для розв'язання складних клінічних і дослідницьких завдань.

Оцінка «добре» (80–89% правильних відповідей) виставляється здобувачу вищої освіти, який демонструє достатній рівень теоретичної та практичної підготовки, правильно інтерпретує основні клінічні й наукові дані, обґрунтовує запропоновані рішення, проте допускає окремі несуттєві неточності, які не впливають на загальну правильність висновків.

Оцінка «задовільно» (70–79% правильних відповідей) виставляється здобувачу вищої освіти, який володіє основними положеннями навчального матеріалу, демонструє базове розуміння сучасних методів діагностики та лікування стоматологічних захворювань, проте допускає неточності в інтерпретації клінічних і наукових даних, має труднощі з аргументацією висновків та потребує додаткових уточнювальних запитань або допомоги викладача під час розв'язання складних клінічних і дослідницьких завдань.

Оцінка «незадовільно» (менше 70% правильних відповідей) виставляється здобувачу вищої освіти, який демонструє недостатнє засвоєння основних положень навчального матеріалу, допускає суттєві помилки в інтерпретації клінічних і наукових даних, не може належним чином обґрунтувати клінічні рішення або застосувати набуті знання для розв'язання типових професійних і дослідницьких завдань.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи аспірантів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті на підставі оцінювання демонстрації виконання практичних навичок, усної відповіді на теоретичне питання, розв'язання ситуаційних задач, відповідно до тем для самостійного опанування.

Оцінювання індивідуальних завдань.

Оцінювання індивідуальних завдань аспірантів здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання індивідуальних завдань (наукових оглядів, дослідницьких проєктів, доповідей і презентацій) здійснюється під час поточного контролю з урахуванням таких критеріїв:

оцінка «відмінно» виставляється здобувачу освіти, якщо завдання виконано повністю, самостійно, на високому науковому рівні; матеріал логічно структурований, висновки обґрунтовані, використано актуальні наукові джерела;

оцінка «добре» виставляється здобувачу освіти, якщо завдання виконано в повному обсязі, матеріал викладено послідовно, висновки обґрунтовані, проте наявні окремі незначні недоліки;

оцінка «задовільно» виставляється здобувачу освіти, якщо завдання виконано частково або з недоліками; аналіз наукової інформації недостатньо глибокий, висновки потребують додаткового обґрунтування;

оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу освіти, якщо завдання не виконано або виконано на низькому рівні; зміст не відповідає поставленій меті, відсутній належний аналіз наукових даних та обґрунтовані висновки.

Результати оцінювання індивідуальних завдань враховуються в межах поточного контролю відповідно до чинної системи оцінювання навчальної дисципліни.

Система перерахунку балів отриманих аспірантами.

Нарахування балів за дисципліну проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова шляхом конвертації середньої арифметичної оцінки поточної успішності здобувача освіти за універсальною 200-бальною шкалою. До нарахованих балів за поточну успішність додаються індивідуальні бали (за умови їх зарахування на підставі успішного виконання індивідуальних завдань).

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни, становить 200 балів, мінімальна кількість балів - 122 бали.

Результати складання аспірантом заліку фіксуються у відомості успішності із зазначенням кількості балів та відміткою «зараховано» або «незараховано». Здобувачу освіти не зараховують дисципліну, якщо кількість отриманих балів менше 122 або вивчення дисципліни виконано в неповному обсязі, про що свідчить академічна заборгованість.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Для заліку
180-200	A	зараховано
170-179,9	B	
160-169,9	C	
141-159,9	D	
122-140,99	E	
60-121,99	FX	Не зараховано, з можливістю повторного складання

0-59,99	F	Не зараховано, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення: Презентаційні та мультимедійні матеріали лекцій, підготовлені з урахуванням сучасних наукових даних, клінічних рекомендацій і принципів доказової медицини.

1. Робоча програма та силабус навчальної дисципліни.
2. Клінічні настанови: актуальні міжнародні та національні клінічні настанови й рекомендації з терапевтичної стоматології, зокрема EFP, AAP та інших профільних професійних організацій.
3. Електронні бази даних: PubMed, Scopus, Web of Science, UpToDate, ScienceDirect.
4. Матеріали з академічної доброчесності та дослідницької етики.

Перелік навчального обладнання та технічних засобів навчання:

- комп'ютери з доступом до мережі Internet;
- стоматологічне обладнання та інструментарій кафедри терапевтичної стоматології, клінічних баз і науково-дослідної лабораторії ВНМУ;
- стоматологічні фантоми та симуляційне обладнання (Sim-scope);
- діагностичне обладнання для обстеження пацієнтів із захворюваннями зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота.
- цифрові інструменти.

15. Рекомендована література

Основна:

1. Матеріали лекцій кафедр терапевтичної, хірургічної, ортопедичної та дитячої стоматології.
2. Терапевтична стоматологія: у 4 томах: підручник. Т.1. Пропедевтика терапевтичної стоматології / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, Л. Ф. Сідельнікова та ін.; за ред. А. В. Борисенка. - 4-е вид., випр. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 456 с.
3. Терапевтична стоматологія: У 4-х томах: підручник. Т.2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис. – 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. – К., 2020. – 592с.
4. Терапевтична стоматологія. Том 3. Захворювання пародонта: Підручник у 4 томах, том 3 присвячений захворюванням пародонта. Автори: М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та інші; за редакцією А.В. Борисенка. Видання друге, перероблене і доповнене. – 2020. – 664 с.
5. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: підручник / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, О.Ф. Несин та ін. – 2-е видання. – К. «Медицина». – 2021. – 640 с.
6. Щелепно-лицева хірургія: підручник / О.О. Тимофєєв. – 3-є видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2022. – 792 с. (чорно-білі) + 40 кольор.
7. Ортопедична стоматологія. Національний підручник: за ред проф. Рожка М.М., проф. Неспрядька В.П. 2020 Підручник / М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.: за ред М.М. Рожка, В.П. Неспрядька. – К. ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с.

Допоміжна:

8. Пропедевтика терапевтичної стоматології: Підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів МОЗ України, 2021 р. Автори: І.М. Ткаченко, І.Я. Марченко, З.Ю. Назаренко та інші.
9. Профілактика стоматологічних захворювань: Підручник для підготовки студентів, лікарів-стоматологів-інтернів та практикуючих лікарів-стоматологів. Автори: Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Кулай та інші.

10. Терапевтична стоматологія для лікарів-інтернів. Частина 1. Карієс та його ускладнення: навчальний посібник / П.М. Скрипников, К.О. Удальцова, В.І. Шинкевич, О.А. Писаренко, Л.М. Хавалкіна, Ю.В. Тимошенко, С.І. Геранін. – Полтава: Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), 2023.
11. Практична пародонтологія: 2-е видання / Кеннет Ітон, Філіп Овер. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2023. – 335 с. (кольорові).
12. Петрушанко Т.О., Іленко Н.В., Островська Л.В. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології - Clinical Practicum in Therapeutic Dentistry: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 260 с.
13. StudBook з ортопедичної стоматології / [П.А. Гасюк, Є.Я. Костенко, В.Р. Мачоган, С.О. Росоловська, А.Б. Воробець, В.Б. Радчук]. – 2020. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А.- 372 с.
14. Базова філософія бюгельного протезування / [П.А. Гасюк , В.Р. Мачоган, В.Б. Радчук]. – 2020. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А. – 107 с.
15. Основні технології виготовлення зубних протезів: Навчальний посібник, 2019 р. Автори: Е.В. Беляєв, Д.М. Король, П.А. Гасюк та інші.
16. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. – 5-е видання. – К. «Медицина». – 2023. – 560 с.
17. Кандидоз порожнини рота: діагностика і лікування / Фесенко В.І., Глазунов О.А. – «Новий світ-2000». – 2023. – 235 с.
18. Антибактеріальна терапія в стоматології / Петрова Т.А., Островська Г.Ю., Луценко Р.В. та ін. – «Магнолія». – 2023. – 296 с.
19. Заяць Т.І., Жуковська Л.О. Профілактика стоматологічних захворювань: Навч. посіб. – Львів: «Новий Світ-2000», 2020 – 322 с.
20. Кіцера Н. І., Ковальчук Л. Є., Рожко М. М. Генетична патологія і її стоматологічні прояви. Навчальний посібник для стоматологів, сімейних лікарів, генетиків. Івано-Франківськ – Львів. «Фоліант», 2021. – 240 с.
21. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Каррансою: 14-е видання: в 2-х томах / Майкл Г. Ньюман, Перрі Р. Клоккевольд, Сатіш Елангован та ін. – К. «Медицина». – 2023. – 1280 с.
22. Клінічна фармакологія: навчальний посібник / М.В. Хайтович, Г.В. Зайченко, І.О. Афанасьєва та ін. – К «Медицина». – 2024. – 335 с.
23. Пропедевтика терапевтичної стоматології. Навчально-методичний посібник / М.Ю. Гончарук-Хомин, О.Я. Білінський, І.Ю. Гангур. – 2024 року.
24. Терапевтична стоматологія: Захворювання пародонта : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології для студентів 4-го курсу стоматологічного факультету. / М. Ю. Гончарук-Хомин, М. І. Балега. – Ужгород, 2024. – 85 с.
25. Терапевтична стоматологія: Патологія пародонту та СОПР : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології для студентів 5-го курсу стоматологічного факультету / Гончарук-Хомин М.Ю., Ньорба Бобиков М.М. – Ужгород:, 2024. – 177 с.
26. Diagnosis and Management of Oral Mucosal Lesions. An Issue of Oral and Maxillofacial Surgery Clinics of North America / / by Neel Bhattacharyya (Editor), Donald Cohen (Editor), Elsevier; 1st Edition, 2023. – 240 p.
27. A Guide to Clinical Differential Diagnosis of Oral Mucosal Lesions / Michael W. Finkelstein; Emily Lancel; John W. Hellstein, 2023. – 95 p. <https://assets.ctfassets.net/nglyjmvvpp62/78XdWWzSRvvWBIAocvuJKL/b232c1ed3b75fbe84bdd6654e3669100/ce110.pdf>
28. Romanos G. E. Advanced Laser Surgery in Dentistry. – John Wiley & Sons, 2021.
29. Enno Schmidt. Diseases of the Oral Mucosa. – 2021. – 550 p. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-82804-2>

30. Gehrig, Jill S, and Daniel E Shin. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist. Sixth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2023.

16. Електронні ресурси

1. Сайт кафедри <http://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://www.library.vnmu.edu.ua>
3. Національна наукова медична бібліотека України: <http://www.library.gov.ua/>
4. Англomовна текстова база даних медичних та біологічних публікацій:
<http://www.pubmed.com>
5. Англomовний веб-ресурс для лікарів та інших професіоналів охорони здоров'я:
<https://emedicine.medscape.com/pulmology>
6. Електронний ресурс <http://www.joponline.org/>
7. Електронний ресурс [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1600-051X](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1600-051X)
8. Електронний ресурс [http://dental-ss.org.ua/load/kniga_stomatologia/5]
9. Українська академія парадонтологів: <https://uaperio.org>
10. Українська асоціація парадонтологів: <https://aiukraine.com.ua>
11. Асоціація стоматогів України: <https://www.udenta.org.ua>